

Heraldica Varia

DONATIONER

Birgit Gran, Södertälje, har donerat sköldebrevet i original för utdöda adliga ätten nr 1564 von Segerberg.

Sekundryttmästaren vid Östgöta kavalleriregemente, Johan Friberg (1682–1734), adlades den 22 september 1718 i Strömstad av konung Karl XII med namnet von Segerberg. Sköldebrevet är dock undertecknat 1719 på palatset i Stockholm av drottning Ulrika Eleonora. Ätten introducerades den 23 mars 1719 under nr 1564. Ätten anses vara utdöd efter 1788 då Johan von Segerbergs sonson Adolf reste utrikes och sedan aldrig mera hördes av.

Vapnet är delvis talande med ett gyllene lejon som håller en lagerkrans (segerkrans) stående på ett berg.

Louise och Görel Adelborg, Värmdö och Sigtuna, har donerat en samling handlingar rörande adliga ätten nr 2090 Adelborg.

Fru Kristina Holmer Stig, Saltsjö-Boo, har donerat diverse släktforskningsmaterial om och kring adliga ätten nr 1306 Söderhielm.

DEPOSITIONER

Liljencrantziska columbarie- och släktföreningen har deponerat sköldebrevet i original för utdöda adliga ätten nr 2011 Liljencrantz.

Kommerserådet, sedermera riksrådet och presidenten i Kommerskollegium, Johan Westerman (1730–1815), och brodern, assessorn i Svea hovrätt, sedermera lagmannen i Uppland och landshövdingen Sven Westerman (1727–1797), adlades den 28 januari 1768 på Stockholms slott av konung Adolf Fredrik med namnet Liljencrantz. Sköldebrevet är dock undertecknat av konung Gustav III på Stockholms slott utan angivande av datum. Ätten introducerades den 20 december 1774 under nr 2011.

Vapnet är delvis talande med en fransk lilja i silver. Den avskurna gyllene sparren i blått fält och tranfoten i hjälmprydnaden återfinns i adliga ätten nr 1293 Transchiölds vapensköld. De båda bröderna Johan och

Adliga ätten von Segerberg nr 1564.

Friherrliga ätten Liljencrantz nr 297.

Adliga ätten Liljencrantz nr 2011.

Grevliga ätten Liljencrantz nr 120.

Sven var nämligen gifta med varsin syster Transchiöld. De tre gyllene krokarna har sitt ursprung i adliga ätten nr 862 Gyllenkroks vapensköld. Johan och Sven Liljencrantz moder hette Maria Christina Gyllenkrok.

Sedan 1899 är både friherrebrevet i original för friherrliga ätten nr 297 Liljencrantz och grevnebrevet i original för grevliga ätten nr 120 Liljencrantz donerade till Riddarhuset.

Johan Liljencrantz upphöjdes i friherrlig värdighet den 19 augusti 1777 på Drottning-

holms slott av konung Gustav III och introducerades den 12 december samma år under nr 297. Även brodern Sven kom att upphöjas i friherrlig värdighet den 27 december 1778 på Stockholms slott av konung Gustav III med adoption på broderns friherrliga värdighet men tog som sådan aldrig introduktion. Friherre Johan Liljencrantz kom vidare att upphöjas i grevlig värdighet, enligt § 37 i 1809 års regeringsform, den 3 december 1812 på Stockholms slott av konung Karl XIII och introducera-

Adliga ätten Torneblad nr 1702.

Friherrliga ätten Lagerstråle nr 369.

Adliga ätten Lagerstråle nr 1992.

des den 2 februari 1814 under nr 120.

Det friherrliga och det grevliga vapnet är identiska (förutom hjälmprydnaderna). Bland symbolerna i de fyra fälten i kvadreringen kan nämnas i första fältet kronan med de två silvermynten som syftar på verksamhet med kronans finanser och i tredje fältet de tre gyllene bina som är arbetssamhetens symbol.

Herr Ulf Törneblad, Bromma, har deponerat sköldebrevet i original för utdöda adliga ätten nr 1702 Törneblad.

Kommissarien i kammarrevisionen, sedermera assessorn, Carl Hansson Törne (1686–1737), adlades den 9 december 1719 i Stockholm av drottning Ulrika Eleonora med namnet Törneblad och introducerades 1720 under nr 1702. Ätten utgick på svärdssidan den 27 december 1980.

Vapnet är talande med en röd törneros i gyllene sparre omgiven av tre silverblad i blått fält.

FÖRVÄRV

Riddarhuset har förvärvat sköldebrevet i original för utdöda adliga ätten nr 1992 Lagerstråle och friherrebrevet i original för utdöda friherrliga ätten nr 369 Lagerstråle.

Statskommissarien, sedermera vice presidenten i Statskontoret, Claes Wirell (1716–1799), adlades den 17 februari 1767 av konung Adolf Fredrik med namnet Lagerstråle. Sköldebrevet kom dock inte att utfärdas förrän den 29 maj 1772 på Stockholms slott av konung Gustav III. Ätten introducerades 1773 under nr 1992. Denna adliga ätt utgick på svärdssidan den 27 juni 1915.

Claes Lagerstråles son, varvsamiralen, sedermera amiralen i Karlskrona, Pehr Gustaf

Lagerstråle (1765–1840) upphöjdes emellertid i friherrlig värdighet, enligt § 37 i 1809 års regeringsform, den 4 juli 1817 på Stockholms slott av konung Karl XIII. Själva friherrebrevet är undertecknat av kronprins Karl Johan på grund av konung Karls XIII:s opasslighet. Ätten introducerades den 1 april 1818 under nr 369. Den friherrliga ätten utgick på svärdssidan den 7 februari 1922.

Vapnet är tredelat i blått, guld och svart. Silverspetsarna i det svarta fältet är hämtade från den 1707 adlade men inte introducerade skotska ätten Youngs vapen. Claes Lagerstråles moder hette Anna Elisabeth Young. Granatäpplet i det gyllene fältet kan symbolisera fruktbarhet eller odödlighet. I hjälmprydnaden ses två lagerkvistar som omger en nyckel. Nyckeln syftar på kameral tjänst.

Adliga ätten Gedda nr 2168.

INLÅNAT OCH DIGITALISERAT

Huvudmannen herr Georg Gedda, Älvsjö, har till Riddarhuset utlånat sköldebrevet i original för adliga ätten nr 2168 Gedda för digitalisering.

Översten i armén, överstelöjtnanten och sekundchefen vid Livregementesbrigadens värvade infanteri Georg Gedda (1755–1806), adlades den 1 november 1797 på Stockholms slott av konung Gustav IV Adolf med namnet Gedda och introducerades den 4 juni 1800 under nr 2168. Georg Geddass avlägsna släkting, kaptenen vid Örlogsflottan sedermera majoren och lotslöjtnanten Gustaf Axel Gedda (1763–1828), adlades genom kunglig resolution given den 28 maj 1801 på Stockholms slott av konung Gustav IV Adolf. Han introducerades den 2 september 1803 under samma namn och nummer.

Vapnet är talande med en blå gädda i ett gyllene fält.

DONERA OCH DEPONERA

Vi vill passa på att påminna om möjligheten att på ett tryggt och säkert sätt och utan kostnad kunna deponera sköldebrev i Riddarhusets bankvalv. Ta gärna kontakt för närmare information, telefon 08-723 39 95, e-post goran.morner@riddarhuset.se.

Vi är också tacksamma för aktuella uppgifter om innehav av sköldebrev, i privat ägo eller på offentliga institutioner. ☞

Göran Mörner, riddarhusgenealog